

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bhar.I.1150/2022/5.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke

Dr. Schmidt Péter, előadó bíró

Dr. Gimesi Ágnes, bíró

Dr. Kardos Andrea, bíró

Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2023. február 14.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt2 és társai

(Terhelt1 XII. rendű vádlott)

Elsőfok: Kecskeméti Törvényszék, 1.B.258/2017/473., ítélet, tárgyalás,

2021. június 18.

Másodfok: Szegedi Ítéltábla, Bf.III.16/2022/34., ítélet, nyilvános ülés,

2022. május 3.

A fellebbezések előterjesztője: Szegedi Fellebbviteli Főügyészség

A fellebbezés iránya: a XII. rendű vádlott terhére

Rendelkező rész

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt terhelt² és társai ellen indult büntetőügyben a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség által benyújtott másodfellebbezést elbírálvá, a Kúria a Szegedi Ítéltábla Bf.III.16/2022/34. számú ítéletét Terhelt¹ XII. rendű vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Kecskeméti Törvényszék a 2021. június 18. napján kihirdetett 1.B.258/2017/473. számú ítéletében Terhelt¹ XII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának vétségében (Btk. 401. §), ezért őt 1 évre próbára bocsátotta. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség a XII. rendű vádlott esetében téves jogi minősítés miatt, bűnösségének bünszervezetben részvétel büntetésében történő megállapítása és ezért végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést. Terhelt¹ XII. rendű vádlott és védője jogi és ténybeli okból, elsődlegesen a tényállás megváltoztatása mellett felmentés, másodlagosan teljes megalapozatlanság miatt hatályon kívül helyezés, harmadlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

[2] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.269/2017/12. számú átiratában az ügyészség által bejelentett fellebbezést a XII. rendű vádlott tekintetében módosította azzal, hogy a fellebbezésnek az eltérő minősítésre vonatkozó részét mellőzte, a büntetés súlyosítására irányuló részében ugyanakkor fenntartotta. Indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a XII. rendű vádlott esetében változtassa meg, vele szemben szabadságvesztés büntetést szabjon ki, melynek végrehajtását próbaidőre függessze fel, egyúttal rendelkezzen a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

[3] A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2022. április 26. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott, 2022. május 3. napján kihirdetett Bf.III.16/2022/34. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a XII. rendű vádlott vonatkozásában megváltoztatta, őt az ellene pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának vétsége (Btk.

401. §) miatt emelt vád alól felmentette. A másodfokú bíróság a XII. rendű vádlott vonatkozásában a részben helyesbített, így a másodfokú eljárásban irányadó tényállásban megállapított tranzakciókról, illetve cselekményekről azt állapította meg, hogy azok egyike sem alapozza meg a pénzmosás vagy terrorizmus finanszírozásának gyanúját, mert azok szokványos banki szolgáltatások voltak; emellett abban az egy esetben, amikor a bankszámlanyitást hamis okirattal kísérelték meg, azt az ügyintéző észlelte, ezt követően az okiratot a XII. rendű vádlott vizsgálatra küldte, annak eredményeként pedig a számla megnyitására nem került sor.

[4] Hivatkozott arra, hogy a hatályon kívül helyezett, de iránymutatásul szolgáló 7004/2003. (PK.8.) PM irányelvben foglalt adatok, tények és körülmények az ügyben nem merültek fel. Miután a bejelentési kötelezettség elmulasztásának rendbelisége a bejelentési kötelezettségek számához igazodik, a tényállás nem alkalmas annak pontos megállapítására, hogy mely tény, adat vagy körülmény tekintetében rótták az elsőfokú bíróság a vádlott terhére a bűncselekmény elkövetését. A másodfokú bíróság megítélése szerint a XII. rendű vádlott a tényállásban részletezett magatartásával egyetlen bűncselekmény törvényi tényállását sem merítette ki, ezért őt a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján, bűncselekmény hiányában a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

[5] **II. 1.** A másodfokú bíróság ítélete ellen a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség 2022. május 9. napján jelentett be fellebbezést a XII. rendű vádlott terhére, az ellene pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának vétsége (Btk. 401. §) miatt emelt vád alóli felmentése miatt, a másodfokú bíróság ítéletének a Be. 624. § (1) bekezdés alapján történő megváltoztatása, a XII. rendű vádlott bűnösségének pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség vétségében való megállapítása, emiatt büntetésként végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása érdekében. Fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy a másodfokon eljáró ítélőtábla az elsőfokú ítélet felülbírálata során a XII. rendű vádlott tekintetében helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az elsőfokú ítélet XII. rendű vádlottal kapcsolatos tényállása (IV/B. tényállási pont) megalapozott; helytállóan következtetett továbbá arra is, hogy a XII. rendű vádlottat, mint az bank bankfiókjának vezetőjét a Pmt. 23. §-ában foglaltak alapján bejelentési kötelezettség terhelte a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény tekintetében; és nem tévedett a vonatkozásban sem, hogy ennek a megállapítására a másodfokú bíróság által felhívott irányelv ad változatlanul eligazítást. Ugyanakkor a másodfokú bíróság tévesen következtetett arra, hogy a XII. rendű vádlottnak az elsőfokú ítélet megalapozott tényállásában írt cselekvései nem alkalmasak a terhére rótt bűncselekmény megállapítására. A fellebbviteli főügyészség kifejtette, hogy a hivatkozott irányelv 10. pontja szerint pénzmosásra utaló adat, tény vagy körülmény – egyebek mellett – az is, ha „az ügyfél kötelezettségeit (szerződés, megállapodás hiányában) rendszeresen más teljesíti és fordítva”. Álláspontja szerint az ügyben ilyennek tekinthető az I. rendű vádlott többszöri feltűnése olyan cégeknél, amelyeknek nem volt képviselője; erre utalt az I. és II. rendű vádlott rendszeres információ-, irat- és adatkérése olyan cégek bankszámláit illetően, amelyek tekintetében nem volt rendelkezési joguk; a tényállásban írt intézkedéseik és a nagy összegű készpénzfelvételek e társaságok esetében együttesen olyan körülmények voltak, amelyek tekintetében a XII. rendű vádlottnak, mint fiókvezetőnek bejelentési kötelezettsége állt fenn, azt azonban nem teljesítette. Ezért a másodfokú bíróság törvénysértően állapította meg azt, hogy a XII. rendű vádlott által megvalósított magatartások nem illeszthetők a terhére rótt törvényi tényállás keretei közé, hiszen azok csupán „szokványos banki szolgáltatások”. Emellett helytelennek

tekintette a másodfokú bíróság által a bűncselekmény rendbelisége tekintetében kifejtetteket. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a Be. 624. § (1) bekezdése alapján az ítélet tábla ítéletét változtassa meg, a XII. rendű vádlott bűnösségét pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának vétségében állapítsa meg, vele szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést szabjon ki, és ítéletét a Be. 619. § (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú bíróság által megalapozottnak tekintett tényállásra alapozza.

[6] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.936/2022/5. számú átiratában a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség XII. rendű vádlott terhére bejelentett fellebbezését helyes indokainál fogva fenntartotta, azt kiegészítette azzal, hogy az irányadó tényállás IV/B. pontjára figyelemmel megállapítható, hogy az I. és II. rendű vádlottak az általuk kezdeményezett, illetve folytatott ügyintézés időpontjában nem voltak a cég₁, a cég₂ és az cég₃ bankszámláihoz hozzáféréssel rendelkező és a bankkal hivatalos kapcsolatban álló ügyfelek. Ezért az önmagukban szabályos ügyletek sorozatában az I. és II. rendű vádlott rendszeres eljárása, a nagy összegű pénzmozgásokban történő közreműködése, továbbá a hamis okmányokkal megkísérelt számlanyitások együttesen már olyan körülményeknek minősültek, amelyek megalapozták a XII. rendű vádlottat fiókvezetői minőségében terhelő bejelentési kötelezettséget. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a Be. 620. § (1) bekezdés szerinti nyilvános ülésen, a Be. 624. § (1) bekezdése alapján a Szegedi Ítélet tábla ítéletét változtassa meg, a XII. rendű vádlott bűnösségét állapítsa meg a Btk. 401. §-ába ütköző és aszerint minősülő pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának vétségében, ezért fogház fokozatban végrehajtandó, határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélje, annak végrehajtását próbaidőre függessze fel és állapítsa meg, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb 3 hónapnak a kitöltését követő nap.

[7] 3. A Kúria a fellebbezést a Be. 620. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el. A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője a fellebbezésben és a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakkal egyezően nyilatkozott, a XII. rendű vádlott védője pedig a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[8] **III. A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezése alaptalan.**

[9] 1. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén.

[10] A Be. 615. § (2) bekezdés b) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette, vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.

[11] A Be. 615. § (3) bekezdése értelmében a fellebbezés sérelmezheti

a) az ellentétes döntést, illetve

b) kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

[12] A Be. 615. § (5) bekezdésére figyelemmel, a másodfokú ítéletnek a (3) bekezdésben meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen nincs helye fellebbezésnek.

[13] A felülvizsgálat terjedelmét a Be. 618. §-a határozza meg. Ennek (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság

a) a másodfokú bíróság ítéletének

aa) a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését,

ab) azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének sérelmezett ellentétes döntésével összefüggő felülbírálata eredményezett és

b) az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárást

arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[14] Azaz azt, hogy az eljáró bíróságok az eljárási szabályokat megtartották-e, a harmadfokú felülbírálat során a fellebbezéstől függetlenül mind az első-, mind a másodfokú eljárás kapcsán vizsgálni kell. Egyebekben azonban a felülbírálat csak a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntésre, illetve az ezzel összefüggő rendelkezésekre terjedhet ki.

[15] A Be. 616. § b) pontja szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésre jogosult az ügyészség.

[16] A Be. 617. §-ára figyelemmel a másodfellebbezésre is irányadó Be. 583. § (4) bekezdése értelmében az ügyészség a vádlott terhére és javára is fellebbezhet, az ügyészségnek a fellebbezésben meg kell jelölnie, ha az a vádlott terhére irányul.

[17] A Kúria mindezekre figyelemmel megállapította, hogy a Szegedi Fellebbviteli Főügyészségnek a másodfokú bíróság ítélete ellen a Be. 616. § b) pontjában írt jogosultsága alapján a Be. 583. § (4) bekezdésére figyelemmel, a XII. rendű vádlott terhére bejelentett fellebbezése joghatályos, mert az a másodfokú ítéletnek a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontjában megjelölt ellentétes döntését sérelmezi a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja alapján.

[18] 2. A másodfellebbezésre tekintettel a felülbírálat terjedelme a Be. 618. § (1) bekezdése értelmében kiterjed a másodfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntésére, vagyis a XII. rendű vádlott esetében a bűnösség tekintetében eltérő megállapításra; ennek következtében a büntetés mellőzésére, továbbá büntetés vagy intézkedés alkalmazásának szükségességére, amennyiben az ellentétes döntést sérelmező

fellebbezés folytán a bűnösség kérdésében eltérő döntést hoz; illetve vizsgálat tárgyát képezi az első- és másodfokú bírósági eljárás szabályainak megtartása. A felülbírálat a Be. 618. § (2) bekezdése alapján kiterjed az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

[19] A felülbírálat terjedelme a XII. rendű vádlott vonatkozásában a bűnösség kérdésében hozott ellentétes döntés támadására figyelemmel lényegében teljes körű.

[20] A Be. 617. §-a alapján irányadó Be. 590. § (9) bekezdésére figyelemmel, a felülbírálat – az 590. § (11) bekezdésében foglaltak hiányában – csak a XII. rendű vádlottra terjed ki.

[21] 3. A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[22] A Be. 619. § (3) bekezdése értelmében, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást kiegészíti, illetve helyesbíti.

[23] A Kúria a fellebbviteli főügyészség fellebbezésében és a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltaktól eltérően megállapította, hogy a másodfokú bíróság ítéletének tényállása részlegesen megalapozatlan, ezért a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja szerint a tényállást kiegészítette, továbbá a helytelen ténybeli következtetést az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölte és a tényállást helyesbítette.

[24] A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan volt, mert a tényállást részben hiányosan állapította meg, illetve részben a megállapított tényállás ellentétes volt a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, valamint az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett [Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontok] (másodfokú ítélet indokolása [108] bekezdés).

[25] Ezt a részbeni megalapozatlanságot a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtak szerint kiküszöbölte: a bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, valamint helyes ténybeli következtetés alapján a tényállást helyesbítette, illetve kiegészítette.

[26] A másodfokú bíróság a XII. rendű vádlottat érintően:

- a másodfokú ítélet [131] bekezdésében az elsőfokú ítélet [134]-[145] bekezdésben írtakat összefoglalva akként helyesbítette, hogy „a vádlottak (III-IX. és XII-XVII. rendűig) tudata nem fogta át azt, hogy bünszervezet működését segítik elő, de azzal tisztában voltak, hogy az I. és II. rendű vádlottnak nyújtanak segítséget költségvetési csalás elkövetéséhez”.

- a másodfokú ítélet [187] bekezdésében pedig a IV/B. tényállási pont alatt szereplő, az elsőfokú ítélet [321] és [322] bekezdésben írtakat mellőzte iratellenesség miatt.

[27] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását a XII. rendű vádlott vonatkozásában is hiánytalannak és megalapozottnak tartotta (másodfokú ítélet [188] bekezdés).

[28] A Kúria a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja értelmében az iratok tartalma alapján az elsőfokú bíróság ítéletének [45] bekezdés 1. mondatát kiegészíti azzal, hogy az banknél vezetett bankszámla felett terhelt³ II. rendű vádlottnak 2017. január 27. napjától volt rendelkezési joga, míg a [80] bekezdés 1. mondatát azzal egészíti ki, hogy az bank-nél vezetett bankszámla felett terhelt⁴ XV. rendű vádlott 2014. január 27. napjától rendelkezett (nyomozati iratok VII. kötet, 6. oldal).

[29] A Kúria a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja alapján megállapította, hogy a másodfokú bíróság ítéletével megállapított tényállás a másodfokú ítélet [131] bekezdésében foglalt tényeket tekintve a XII. rendű vádlott vonatkozásában helytelen ténybeli következtetést tartalmaz, így e tekintetben megalapozatlan. Ezért a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítélete [131] bekezdésében foglalt tényállásrészről mellőzi a XII. rendű vádlott feltüntetését. Annak ugyanis tényként rögzítése, hogy a XII. rendű vádlott tisztában lett volna azzal, hogy az I. és II. rendű vádlottnak segítséget nyújt költségvetési csalás elkövetéséhez, ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, ekként helytelen ténybeli következtetés, amelyet egyébként a másodfokú bíróság által helyesbíteni kívánt elsőfokú bírósági ítélet [134]-[145] bekezdései nem is tartalmaznak.

[30] A Kúria emellett töretlen ítélkezési gyakorlata szerint (BH 2015.216.) az irányadó tényállás részének tekintette az elsőfokú bíróság alábbi ténymegállapításait, amelyeket ítéletszerkesztési hiba miatt az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása tartalmaz:

- a cég⁴ számlanyitáskor felhasznált hamis okmányok miatt tett bejelentés ügyében a bank nem tett feljelentést (elsőfokú ítélet [635] bekezdés);

- készpénzfelvételi igényt olyan személy is bejelenthetett a vádbeli időszakban, aki nem volt az adott cég képviselője, illetve nem volt rendelkezésre jogosult (elsőfokú bíróság ítélete [636] bekezdés).

[31] A harmadfokú bíróság határozatát az ilyen módon kiegészített, illetve helyesbített tényállásra alapította.

[32] Mindezekre tekintettel a harmadfokú eljárásban irányadó, XII. rendű vádlottat érintő – az elsőfokú bíróság ítéletében IV/B. szám alatt rögzített – tényállás a harmadfokú eljárásban irányadó másod- és harmadfokú változtatásokra figyelemmel a következő volt:

[33] Terhelt1 XII. rendű vádlott az érintett időszakban az bank bankfiókljának vezetője volt. A bünszervezet által megvalósított büncselekmény elkövetéséhez felhasznált, az I. és II. rendű vádlottak által irányított gazdasági társaságok közül a cég5, a cég2 és az cég3 az bank bankfiókljában nyitott számlát.

[34] Terhelt1 XII. rendű vádlott a munkája során ismerte meg a II. rendű vádlottat, mint a cég5 ügyvezetőjét, illetve a cég2 ügyvezetőjét és mindkét cég kapcsán az I. rendű vádlottat, mint kapcsolattartót.

[35] Az I. rendű vádlott a cég5, a cég2 és az cég3 bankszámlájához nem rendelkezett hozzáféréssel, ugyancsak nem rendelkezett hozzáféréssel a II. rendű vádlott a cég2 és az cég3 bankszámlájához.

[36] Terhelt1 XII. rendű vádlott 2014 nyaratól banki telefonján többször beszélt az I. és II. rendű vádlottakkal, melyek azzal voltak kapcsolatosak, hogy pénzfelvételi igényt jelentettek be vagy SWIFT igazolást kértek az általuk interneten rögzített utalásokról. Ilyen esetekben a bejelentett összeget aztán a számla felett rendelkezésre jogosultnak fizette ki a bank, a SWIFT igazolást pedig a cég hivatalos e-mail címére küldték ki.

[37] A XII. rendű vádlott fiókvezetőként tudomással bírt a fenti cégek kapcsán a nagy összegű készpénz felvételekről és utalásokról.

[38] A II. rendű vádlott többször érdeklődött a XII. rendű vádlottnál a cég2 pénzügyi helyzetét érintően.

[39] Az I. rendű vádlott 2014 októberében Terhelt1 XII. rendű vádlott segítségét kérte egy cég számlanyitásban, ehhez e-mailben Terhelt1 megkapta a cég4 vonatkozásában az anyagot a bankszámla nyitáshoz. A társaság bankszámlájának megnyitására az bank bankfiókljában nem került sor, mert az ügyfél-átvilágítási kötelezettség teljesítése során a banki ügyintéző az ügyvezető okirataiban hibát észlelt, ezért az anyagot elküldték központi ellenőrzésre, és a központ is megerősítette az okmányok hamisságát. A XII. rendű vádlott ezután tájékoztatta az I. rendű vádlottat, hogy nem nyitnak számlát a cégnek. A cég4 számlanyitásokor felhasznált hamis okmányok miatt tett bejelentés ügyében a bank feljelentést nem tett.

[40] A XII. rendű vádlott segítséget nyújtott az cég3 bankszámla nyitásban is, mely céget az I. rendű vádlott jelezte felé.

[41] 2015 tavaszán a II. rendű vádlott azért hívta fel a XII. rendű vádlottat, mert kérte az általa korábban képviselt cég5 2014. évi bankszámla kivonatait, amelyeket a bank az új ügyvezető részére adott ki.

[42] 2015. április 22-én a II. rendű vádlott az cég3 aláírási címpéldányát kérte a XII. rendű vádlottól, 2015. április 29-én pedig a II. rendű vádlott az általa indított utalásról kért banki igazolást.

[43] Egy alkalommal az I. rendű vádlott azért hívta fel a XII. rendű vádlottat, hogy egy eurós utalást, amit már leadtak interneten, vissza lehet-e vonni, aminek Terhelt1 utána nézett, és visszaszólott az I. rendű vádlottnak, hogy a visszavonásra már nincs lehetőség.

[44] A készpénzfelvételi igényt olyan személy is bejelenthette a vádbeli időszakban, aki nem volt az adott cég képviselője, illetve nem volt rendelkezésre jogosult.

[45] Az nem volt bizonyítható, hogy Terhelt1 XII. rendű vádlott a bűnszervezet létrejöttéről és működéséről tudott volna, és annak tevékenységét szándékosan segítette volna.

[46] 4. A tényállásban megjelölt cselekmények 2014 nyara és 2015. április 29-e közötti időszakban történtek.

[47] A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) elkövetéskor és elbíráláskor azonos 401. §-a szerint, aki a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésével és megakadályozásával kapcsolatos, törvényben előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vétség miatt 2 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[48] A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása bűncselekmény kerettényállás, az abban meghatározott, törvényben előírt bejelentési kötelezettséget a vádirat szerinti cselekmények időszakában a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (a továbbiakban: Pmt.) 23. §-a határozta meg.

[49] A Pmt. 23. § (1) bekezdése szerint pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén a szolgáltató vezetője, alkalmazottja és segítő családtagja köteles haladéktalanul a (3) bekezdésben megjelölt személynek bejelentést tenni. A bejelentésnek tartalmaznia kell

a) a szolgáltató által a 7-9. § alapján rögzített adatokat,

b) a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény vagy körülmény ismertetését és

c) a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény vagy körülmény részletes ismertetését alátámasztó dokumentumokat, amennyiben azok rendelkezésre állnak.

[50] A Pmt. 23. § (2) bekezdése alapján a szolgáltató vezetője, alkalmazottja és segítő családtagja a pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utaló adat, tény vagy körülmény felmerülését a végrehajtott vagy végrehajtandó ügyleti megbízás és az ügyfél által kezdeményezett, de végre nem hajtott ügyleti megbízás esetében, valamint a 11. § (6) bekezdésben meghatározott esetben is köteles vizsgálni. A Pmt. 11. § (6) bekezdése a 7-9. §-

okban meghatározott ügyfélátvilágítás végrehajthatatlansága esetén szabályozza az üzleti kapcsolat létesítésének megtagadását, megszüntetését.

[51] A Pmt. 23. § (3) bekezdése alapján a szolgáltató köteles a tevékenységének megkezdését követő öt munkanapon belül – a szervezet sajátosságától függően – egy vagy több személyt kijelölni (a továbbiakban: kijelölt személy), aki a szolgáltató vezetőjétől, alkalmazottjától és segítő családtagjától az (1) bekezdés alapján érkezett bejelentést a pénzügyi információs egységgel működő hatóságnak haladéktalanul továbbítja.

[52] A Pmt. 3. § p) pontja szerint a szolgáltató vezetője: az a természetes személy, aki a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet szolgáltató képviselőjére, nevében döntési jogkör gyakorlására vagy az ezen szolgáltatón belüli irányítási jogkör gyakorlására jogosult.

[53] Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása bűncselekményt csak a Pmt. 23. § (1) bekezdésében meghatározott személy, a szolgáltató vezetője, alkalmazottja és segítő családtagja követheti el. A tényállás alapján megállapítható, hogy a XII. rendű vádlott a Pmt. értelmező rendelkezése alapján a szolgáltató vezetőjének minősül, így a bűncselekmény tettese lehet.

[54] A bűncselekmény elkövetési magatartása a Pmt.-ben előírt bejelentési kötelezettség elmulasztása, a cselekmény tiszta mulasztásos bűncselekmény. Megvalósulásához szükséges, hogy az elkövető a Pmt. 23. §-ában meghatározott bejelentési kötelezettséget szándékosan mulassza el. Ennek feltétele, hogy

- legyen olyan adat, tény, körülmény, amely pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utal, vagyis okszerű következtetés legyen levonható önmagában az adatból, tényből vagy körülményből;

- az elkövető tudata az előző bekezdésben foglaltakat, és emellett azt is fogja át, hogy ebből következően bejelentési kötelezettsége van, és azt ezen tények tudatában önhibájából ne teljesítse (mulassza el).

[55] Amennyiben valamely feltétel nem állapítható meg, úgy nem valósul meg a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása bűncselekménye.

[56] A Kúria utal arra, hogy a Pmt. nem határozza meg, hogy melyek azok az adatok, tények és körülmények, amelyek pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utalnak. Megállapítható továbbá, hogy a Pmt. rendelkezéseire figyelemmel, a bejelentési kötelezettséget megelőzi az ügyfél-átvilágítási kötelezettség, és az ennek keretében teendő intézkedések, amelyek részletesen szabályozva vannak. A Btk. 401. §-ában szabályozott bűncselekményt azonban az ügyfél-átvilágítási kötelezettség keretében meghatározott intézkedések elmulasztásával nem lehet elkövetni, az kizárólag a Pmt. 23-26/B. §-ában meghatározott folyamatot elindító, a 23. § (1) bekezdésben megjelölt, a 23. § (3) bekezdése szerinti kijelölt személynek teljesítendő bejelentési kötelezettség elmulasztásával követhető el.

[57] A pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló, a Pmt.-t felváltó jelenleg hatályos 2017. évi LIII. törvény 30. §-a lényegében a Pmt.-vel azonos módon szabályozza a bejelentési kötelezettséget. Ezen törvény (a továbbiakban: új Pmt.) 30. § (1) bekezdése szerint a szolgáltató vezetője, foglalkoztatottja és segítő családtagja pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására, vagy dolog büntetendő cselekményből való származására utaló adat, tény, körülmény (a továbbiakban együtt: bejelentés alapjául szolgáló adat, tény, körülmény) felmerülése esetén köteles a 31. § (1) bekezdésében megjelölt személynek haladéktalanul írásban bejelentést (a továbbiakban: bejelentés) tenni. Az új Pmt. 31. § (1) bekezdése ugyancsak a szolgáltató kötelezettségévé teszi egy vagy több személy kijelölését a bejelentés fogadására és a pénzügyi információk egységnek történő haladéktalan továbbítása érdekében. Kiemelendő, hogy az új Pmt. sem szabályozza azt, hogy mely adat, tény vagy körülmény utalhat pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására, vagy dolog büntetendő cselekményből való származására.

[58] A Kúria megállapítja továbbá, hogy jelen ügyben mind az első-, mind a másodfokú bíróság, illetve az ügyben eljáró ügyészség is tévesen hivatkozott az 1004/2003. (PK.8.) PM irányelvre. A pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvény végrehajtásával kapcsolatos útmutatókról szóló 7004/2003.(PK.8.) PM irányelv, amely 2011. december 31-éig volt hatályban, az adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói tevékenységet folytatók számára készült belső szabályzatuk elkészítéséhez. Az irányelv a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvény (a továbbiakban: régi Pmt.) 12. §-a alapján készült, az irányelv célja a régi Pmt. 1. § (1) bekezdés f), h) és j) pontjában meghatározott tevékenységet folytatók számára útmutató meghatározása belső szabályzataik megalkotásához. A régi Pmt. 1. § (1) bekezdés f), h) és j) pontjában meghatározottak az ingatlanügylettel kapcsolatos tevékenységet folytatók, a könyvviteli (könyvelői), adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói tevékenységet megbízási, illetve vállalkozási jogviszony alapján folytatók; valamint a nemesfémekkel, drágakövekkel, ezekből készült tárgyakkal, ékszerekkel, kulturális javakkal, művészeti alkotásokkal kereskedők, azokat árverésen vagy bizományosként értékesítők. Az útmutató célja, hogy a régi Pmt. hatálya alá tartozó szervezetek közül az adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói tevékenységet végzők (továbbiakban: szolgáltatók) egységes elvek szerint alkalmazzák a pénzmosás megelőzésére és megakadályozására vonatkozó normákat.

[59] Mindezekből megállapítható, hogy az irányelv által alkalmazott szolgáltató fogalma nem azonos a Pmt.-ben és az új Pmt.-ben meghatározott szolgáltató fogalmával, emellett az irányelv 2012. január 1. napjától hatályát veszítette, így ettől az időponttól kezdve az abban foglaltak a mulasztást megalapozó belső szakmai szabályként még az érintett kör vonatkozásában sem alkalmazhatók. Az irányelvben felsorolt adatok, tények és körülmények, melyek példálózó jelleggel segítik a pénzmosás gyanújának felismerését, legfeljebb a jogirodalom számára nyújthatnak útmutatót arra nézve, hogy mely adatok, tények és körülmények utalhatnak a pénzmosás megvalósulásának gyanújára.

[60] A Pmt.-nek az elkövetés idején hatályos 43. § (2) bekezdése alapján felhatalmazást kapott a miniszter arra, hogy rendeletben állapítsa meg a szabályzat kötelező tartalmi elemeit. Ez volt a 35/2007. (XII. 29.) PM rendelet, amely a Pmt. alapján elkészítendő belső szabályzat kötelező tartalmi elemeiről szólt. A Pmt. alapján készült PM rendelet nem határozza meg azt,

hogy mely adatok, tények vagy körülmények utalnak pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására. A jelen ügyben irányadó 35/2007. (XII. 29.) PM rendelet az 1. § e) pontjában kötelezően elkészítendő szabályzat elemeként jelöli meg a pénzügyi információs egységként működő hatóságnak történő bejelentés belső eljárási rendjét és formáját, továbbá a Pmt. 23. § (1) bekezdésének a)-b) pontjában meghatározott adatokat tartalmazó formanyomtatványt, illetve az f) pontjában a Pmt. 23. § (2) bekezdésében meghatározott kijelölt személy nevét, beosztását, elérhetőségét.

[61] Megállapítható, hogy a vádiratban szereplő, az ítéleti tényállás IV/B. pontját képező cselekmények idején nem volt jogszabályi meghatározása azoknak az adatoknak, tényeknek és körülményeknek, amelyek alapján a pénzmosás vagy terrorizmus finanszírozásának gyanúja fennállt, és amelyek alapján a bejelentés kötelezettségét objektív kritériumok alapján meg lehetett volna állapítani. Az bank pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni belső szabályzatának így a jogszabályi rendelkezések szerint nem volt kötelező eleme azon adatok, tények és körülmények megjelölése, amelyek bekövetkezése esetén a bejelentési kötelezettség fennállt.

[62] A Magyar Nemzeti Bank a Pmt. felhatalmazása alapján létrejött 35/2007. (XII. 29.) PM rendeletben meghatározott, a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló szabályzat elkészítéséhez a pénzügyi szolgáltatási és kiegészítő pénzügyi szolgáltatást végzők részére mintaszabályzatot készített. A mintaszabályzat VII. pontja tartalmazza a Pmt. 23. § (1) bekezdéséhez kapcsolódó feladatokat és a szabályzatban megjeleníthető részletszabályokat. A mintaszabályzat XIV. pontja szerinti mellékletek 1. pontja tartalmazza a szokatlan tranzakciók tipológiáját, amelyek pénzmosásra utalhatnak, ez utóbbi igen nagy részletességgel sorolja fel azokat az összetett és szokatlan tranzakciókat, amelyek alapul szolgálhatnak a pénzmosás gyanújára.

[63] Az új Pmt. 77. § (1) bekezdése szerint felhatalmazást kap a miniszter arra, hogy rendeletben állapítsa meg a belső szabályzat kötelező tartalmi elemeit.

[64] Az új Pmt. 77. § (3), illetve (3a) bekezdése alapján a Magyar Nemzeti Bank elnöke és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának elnöke rendeleti jogkört kapott az ezzel kapcsolatos szabályok meghatározására.

[65] A törvény felhatalmazása alapján született a 33/2017. (X. 26.) MGM rendelet a nemesfém vagy az ezekből készült tárgyakkal kereskedők és az árukereskedő szolgáltatók részére; a 34/2017.(X. 26.) MGM rendelet a játékkaszinót, kártyatermet működtetők, távszerencsejátéknak nem minősülő fogadást, távszerencsejátékot és online kaszinó játékot szervezők részére (jelenleg már nem hatályos); valamint a 2/2021. (II. 2.) PM rendelet a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló jogszabályok hatálya alá tartozó egyes nem pénzügyi szolgáltatók részére.

[66] A teljes jogszabályi szabályozás áttekintése alapján a Kúria megállapítja, nem helytálló a másodfokú bíróság hivatkozása arra, hogy a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásáról jelen esetben azért nem lehet szó, mert a tényállásban megjelölt adatok, tények és körülmények a szokásos banki műveletek körébe tartoznak. A tételes törvényi szabályozás hiánya miatt bármely olyan adat, tény vagy körülmény alapot

szolgáltatathat a Btk. 401. §-ában foglalt bűncselekmény megvalósulásához, amelyek pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utalnak, így ilyenek lehetnek akár a szokásos, vagy annak tűnő banki tranzakciók, vagy egyéb banki szolgáltatások. Mivel a jogszabályok nem határozzák meg a bejelentendő pénzügyi művelet és tevékenység, adat, tény, illetve körülmény kritériumait, a bejelentési kötelezettség a szolgáltató szubjektív észlelésén alapul. Ugyanakkor ebből következik az is, hogy a bejelentési kötelezettséggel rendelkező személy esetében a bűncselekmény miatti bűnösség megállapítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a lefolytatott bizonyítás alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a vád tárgyát képező adat, tény vagy körülmény pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására utal, és az érintett személy ezt felismerte. Ezt a tudati tény, akárcsak azt, hogy az elkövető tudatában van annak, miszerint a pénzmosás és terrorizmus finanszírozásának megelőzéséről szóló törvény alapján bejelentési kötelezettség terheli, és a bejelentési kötelezettséget ennek tudatában önhibájából elmulasztja, az ítéleti tényállásnak tartalmaznia kell. A bűnösség megállapításához ugyanis ezen tudati tények megállapítása nélkülözhetetlen arra figyelemmel, hogy a Btk. 401. §-ában szabályozott bűncselekmény szándékos bűncselekmény, azt jelen ügyben megjelölt elkövetés időpontjában és azóta sem lehet gondatlanul elkövetni.

[67] A Btk. 7. §-a szerint szándékosan követi el a bűncselekményt, aki cselekményének következményét kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.

[68] A Btk. 8. §-a értelmében gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja a cselekményének lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik annak elmaradásában, vagy cselekménye lehetséges következményeit azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.

[69] Jelen ügyben a megalapozott tényállásból hiányzik a vádlott szándékát megalapozó tudati tények megállapítása: az, hogy a tényállásban megjelölt tényekről és körülményekről (irat- és információkérés, számlanyitás, készpénzfelvétel) felismerte, hogy azok pénzmosás gyanúját vetik fel; továbbá hiányzik annak megállapítása, hogy ennek, valamint fennálló bejelentési kötelezettségének tudatában a bejelentést anélkül, hogy abban akadályoztatva lett volna, elmulasztotta. E körben még az elsőfokú bíróság is csak azt állapította meg az ítélete [321]-[322] bekezdésében, hogy a XII. rendű vádlott a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény alapján fennálló kötelezettségének nem tett eleget, ugyanis az I. és II. rendű vádlottakhoz kapcsolódó gyanús banki, pénzügyi szolgáltatások miatt fennálló bejelentési kötelezettségét nem teljesítette. A XII. rendű vádlottnak fiókvezetőként jelentenie kellett volna a gyanús bankszámlanyitási körülményeket, azt, hogy a jogosulttól eltérő más személy intézkedett az adott bankszámla esetében, valamint azt is, hogy az I., II., XV. és XVI. rendű vádlottak nagy összegű készpénzt vettek fel a bankszámlákról. A másodfokú bíróság ezeket a bekezdéseket azonban a tényállásból – helyesen – mellőzte, így a tudattartalommal kapcsolatosan még ezen megállapításokat sem lehet figyelembe venni.

[70] Az elsőfokú bíróság az indokolásának [645] bekezdésében Terheltl XII. rendű vádlott magatartását a következők szerint értékelte: az I. rendű vádlott többszöri feltűnése olyan cégeknél, amelynek nem volt képviselője, így a hamis okmányokkal megkísérelt számlanyitással érintett cégnél is, valamint az I. és II. rendű vádlottak információkérései vagy iratkérései olyan cégek bankszámláit illetően, amelyek felett nem volt rendelkezési joguk,

intézkedéseik és a nagy összegű pénzfelvételek együttesen már olyan gyanús körülmények voltak, amelyek miatt a XII. rendű vádlottat fiókvezetőként bejelentési kötelezettség terhelte volna. Az elsőfokú ítélet következő bekezdése pedig megállapítja, hogy a XII. rendű vádlottnak fiókvezetőként jelentenie kellett volna a gyanús bankszámlanyitási körülményeket, azt, hogy a jogosulttól eltérő más személy intézkedett az adott bankszámla esetében, illetve az I. és II. rendű, valamint mások által végrehajtott nagy összegű készpénzfelvételeket.

[71] Az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy a XII. rendű vádlottnak a tényállásban megjelölt körülmények alapján észlelnie kellett volna, hogy azok gyanúsak, ezért bejelentési kötelezettsége van, legfeljebb az enyhe gondatlanság (negligentia) megállapítására alkalmas; az elsőfokú bíróság szerint a XII. rendű vádlott elmulasztotta a bejelentési kötelezettségét annak ellenére, hogy ezen körülmények alapján észlelnie kellett volna a pénzmosás gyanúját és azt jelentenie kellett volna. Ez viszont csak annak megállapítását jelenti, hogy a XII. rendű vádlott a cselekményei lehetséges következményeit azért nem látta előre, mert a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta.

[72] A harmadfokú eljárásban irányadó tényállás ugyanakkor nem tartalmazza azt a tudati tény, hogy a tényállásban megjelölt tények és körülmények alapján a XII. rendű vádlott felismerte, hogy azok pénzmosás gyanújára utalnak, és azt sem, hogy tudatában volt annak, miszerint ezen adatok, tények, körülmények pénzmosásra utaló gyanús mivoltából következően bejelentési kötelezettsége van; emellett az irányadó tényállásban az sem szerepel, hogy az általa tudottan fennálló bejelentési kötelezettségét önhibájából nem teljesítette. Ekként azt a jogi következtetést végképp nem lehet levonni, hogy a XII. rendű vádlott a kötelező bejelentést a következményeket kívánva vagy azokba belenyugodva mulasztotta volna el.

[73] Mivel a Btk. 401. §-ában szabályozott bűncselekménynek az elkövetéskor gondatlanságból elkövethető alakzata nem volt, ezért a büntetőjogi felelősség megállapítására nem kerülhet sor.

[74] A bűncselekmény hiányára alapított felmentő rendelkezés [Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja] ekként törvényes.

[75] A Kúria a Be. 659. § (6) bekezdése alapján elvégzett vizsgálata során megállapította, hogy az ügyben feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem történt.

[76] **IV.** A Kúria mindezekre figyelemmel a Be. 620. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen eljárva a másodfokú bíróság ítéletét a XII. rendű vádlott vonatkozásában helybenhagyta, mert a fellebbezés alaptalan és egyébként az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni.

[77] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése értelmében fellebbezésnek nincs helye.

[78] A Kúria, mint harmadfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatának rendelkezése, illetve része ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt a Be. 650. § (1) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2023. február 14.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró

Záradék

A Szegedi Ítéltábla Bf.III.16/2022/34. számú ítélete Terhelt1 XII. rendű vádlott vonatkozásában a Kúria Bhar.I.1150/2022/5. számú végzése folytán a mai napon jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. február 14.

Dr. Domonyai Alexa s.k.

a tanács elnöke